
Till nationalspråksnämnden

Från Kaj Granlund <kaj.granlund@live.com>

Datum Mån 2024-12-30 23:31

Till Delad - Registrator – Kirjaamo <registratorkirjaamo@ovph.fi>

Du får inte ofta e-post från kaj.granlund@live.com. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Undertecknad har vid några tillfällen besökt olika producenter inom välfärdsområdet och lagt märke till att skyltningarna både på in och utsidan inte alltid följer de riktlinjer som justitieombudsmannen har gett gällande likabemötandet av nationalspråken. På många platser är det helt i sin ordning. Men det finns också många ställen där språken inte behandlas jämlikt. T.ex. Fimlabs anvisningar i Jakobstad har den finska texten avvikande i storlek från den större på svenska. På andra ställen är det den svenska texten som är avvikande. Också välfärdsområdets egen skyltning har varierat enligt vad jag har sett.

Så här har justitieombudsmannen uttalat sig om hur nationalspråken behandlas jämlikt:

En likvärdig behandling av nationalspråken tryggas i 17 § i grundlagen och framgår av motiveringarna till 23 § i språklagen.

Enligt språklagen ska en tvåspråkig myndighet betjäna allmänheten på finska och svenska. Myndigheten ska både i sin betjäning och i annan verksamhet utåt visa att den använder båda språken. Det här betyder till exempel att myndigheten ska se till att skyltar och informationstavlor finns synliga på båda språken (23 § 2 mom.). Jämlikhetskravet innebär bland annat att minoritetsspråket inte får diskrimineras, till exempel så att den text som används är klart mindre än texten på majoritetsspråket (RP 92/2002 rd, s. 89).

Justitieombudsmannen har i sin avgörandepraxis konstaterat att likabehandling av nationalspråken också handlar om förhållandet mellan texten på nationalspråken och texten på främmande språk. En praxis där de svenskspråkiga texterna till stilen likställs med texterna på främmande språk behandlar inte nationalspråken jämlikt. (Riksdagens justitieombudsmans berättelse år 2021, s. 342)

Det kräver säkert en total genomgång av alla enheter för att få detta rätt inom hela området. Men är viktigt för likabehandlingen av båda språkgrupperna.

Med tanke på dem som har svårigheter ta till sig skriven text kan uppställningen på informationsskyltarna vara knepig ta till sig om texten på samma skylt upprepas på det andra språket. Därför borde språken ändå på något sätt separeras antingen med färg eller på helt separata skyltar. Detta behöver säkert koordineras med dem som kan tillgänglighetsfrågorna.

Kaj Granlund

Esse